

**Obrazovna, naučna i kulturna organizacija Ujedinjenih Nacija
Međunarodna konferencija o obrazovanju**

**Četrdeset šesta sesija
' OBRAZOVANJE ZA SVE ZA UČENJE ZA ZAJEDNIČKI ŽIVOT:
sadržaji i strategije učenja – problemi i solucije'**

Međunarodni konferencijski centar
Ženeva 5-8 Septembar 2001

**ZAKLJUČCI I PREDLOZI ZA AKCIJU PROIZAŠLI IZ ČETRDESET ŠESTE
SESIJE MEĐUNARODNE KONFERENCIJE O OBRAZOVANJU (ICE)**

UVOD

1. Međunarodni Biro obrazovanja, kao UNESCO-v centar za sadržaje i metode obrazovanja, organizovao je četrdeset šestu sesiju Međunarodne konferencije o obrazovanju u Ženevi od 05. do 08. septembra 2001. godine.
2. Više od 600 učesnika uzelo je učeše u diskusijama, od kojih su osamdeset bili ministri i deset pomoćnika ministara, koji su došli iz 127 zemalja članica UNESCO-a, zajedno sa devet predstavnika intervladinih organizacija, trinaest nevladinih organizacija i tri fondacije.
3. Cilj intenziviranog i ojačanog dijaloga na nivou politika obrazovanja, o problemima i perspektivama solucija sa pogledom na poboljšavanje kvaliteta obrazovanja za učenje za zajednički suživot, postignut je u velikoj mjeri. Ovi zaključci i predlozi za akciju, predstavljaju ključne odlike debata i pripremnog rada (Mrežni forum, ministarske poruke, nacionalni izvještaji, dobre prakse, itd.). Cjelokupna kolekcija biće prezentovana kroz Konačni izvještaj, radionične izvještaje, i druga dokumenta koja će se publikovati poslije konferencije.
4. Ovi zaključci, usvojeni 08. septembra 2001. godine, izvučeni su iz Glavnih debata, Plenarne sesije i šest radionica koje su se desile za vrijeme Konferencije. One su namjenjene vladama, međunarodnim intervladinim i nevladinim organizacijama, nastavnicima i organizacijama nastavničke profesije, da ohrabre dijalog i razvoj kapaciteta za zajednički život.

A. IZAZOVI

5. Dajući veliku kompleksnost problemima sa kojima sva društva trebaju da se suoče, naročito globalizacija, i nedopustiva nejednakost između i unutar zemalja, da nauče da žive zajedno, koncept napravljen od strane Međunarodne komisije za obrazovanje za dvadeset prvi vijek, postao je potreba u svim regionima svijeta.
6. Jedan od glavnih izazova koji se suprotstavlja sistemima obrazovanja, ostaje garantovanje i poštovanje prava na obrazovanje za sve. Svakako, pravo djece da imaju slobodan pristup školama je daleko od poštovanja bilo gdje u svijetu i

- naročito u oinim zemljama koje imaju situaciju rata, okupacije, nasilja i netolerancije.
7. Molba da obrazovanje prevaziđe ove izazove sa kojima se društva suočavaju, nije novi fenomen. Danas su očekivanja postala još urgentnija, dajući utisak da obrzovanje može samo da prevaziđe probleme koji postoje u zemljama i na međunarodnom nivou.
 8. Formalno i neformalno obrazovanje je esencijalno oruđe za pokretanje i promovisanje opravdanih procesa pravljenja mira, demokratije i ljudskih prava, ali oni ne mogu sami obezbjediti rješenja za kompleksnost, tenzije i čak kontradikcije sadašnjeg svijeta.
 9. Esencijalno je, svakako, kao što je naglašeno u Jomtien Deklaraciji i Dakarskom Okviru Akcije, da će naponi na nacionalnim i internacionalnim nivoima za razvijanje obrazovanja, biti komplementarni globalnim strategijama, da eliminišu siromaštvo i da promovišu učešće u političkom, društvenom i kulturnom životu.
 10. Dostizanje cilja obrazovanja za sve, ide poslije napora za univerzalnim školovanjem. Unutar svake zemlje, traganje za društvenom kohezijom, borba protiv nejednakosti, poštovanje kulturne različitosti i pristupa društvenom znanju, koji mogu biti olakšani informacionim i komunikacionim tehnologijama, biće postignuto kroz politike koje se koncentrišu na poboljšavanje kvaliteta obrazovanja.
 11. Ove politike moraju prevazići prepreke nedovoljnog pristupa i rizika isključenja na područjima jezika, nauke i tehnologije.
 - Što se tiče jezika, moguće je notirati da je veliki broj zemalja multilingvalan, iako se jedan jezik pojavljuje kao službeni jezik komunikacije.
 - Što se tiče nauke i tehnologije, naročito o informaciji i komunikaciji, razlika se povećava zahvaljujući nejednakom pristupu najnovijim progresima.

B. OBRAZOVNE POLITIKE I PRAKSE

12. U cijelom svijetu postoji jaka politička volja od strane velikog broja vlada i nastavnika da prilagode obrazovne sadržaje, strukture i metode u cilju odgovora na gore navedene izazove.
13. Iskustva praksi i politika obrazovanja ukazuju da je potrebno posmatrati reforme više kao procese nego kao produkte. Ovo se može uraditi kroz vladine odluke, kao i kroz inicijative drugih učesnika. Način na koji je implementirano uključivnje mobilizacije drugih učesnika, je isto toliko važan kao i sadržaj.
14. Osnovnim dogovorima unutar međunarodne zajednice već postoje linije akcije za promovisanje mogućnosti i želje za zajedničkim životom. Oni koji su odgovorni za politiku obrazovanja na nacionalnom nivou jasno su izrazili volju da nastave sa implementacijom ovih dogovora.
15. Evaluacija ciljeva procesa reforme, i naročito 'dobre prakse', omogućava nam da osvjetlimo neke uslove koji su jednaki u svakom kulturnom sadržaju kao i tačnost nekih zajedničkih karakteristika.

C. PREDLOZI ZA AKCIJU

16. Sveukupan obim nastave i obrazovnih praksi za zajednički život trebao bi biti bolje upoznat, diseminiran i iskorištavan u cilju ojačavanja kapaciteta za svaku zemlju.
17. Obuka za politički dijalog je esencijalna u cilju dostizanja glavnog cilja, a to je poboljšavanje kvaliteta obrazovanja za sve.
18. Reformski procesi trebali bi biti nastavljani i preduzimani u sljedećim domenima:

Sadržaj:

Adaptiranje kurikuluma i obnavljanje sadržaja u cilju odražavanja:

- Stavljanje ekonomskih i društvenih promjena u pokret, naročito, globalizacijom, migracijom i kulturnom različitošću;
- Etička dimenzija naučnog i tehnološkog progresa;
- Rastuća važnost komunikacije, izražavanja i kapaciteta slušanja i vođenja dijaloga, prvo na maternjem jeziku, onda na službenom jeziku zemlje kao i na jednom ili više stranih jezika;
- Pozitivni doprinos koji može rezultirati integriranjem tehnologija u proces učenja.
- Razvijanje, ne samo disciplinarnih, nego i interdisciplinarnih prilaza i kompetencija.
- Podržavanje i promovisanje inovacija.
- Traženje, u razvijanju kurikuluma, osiguravanja relevantnosti na lokalnim, nacionalnim i međunarodnim nivoima u isto vrijeme.

- Metodi:

- Promovisanje aktivnih metoda učenja i timski rad.
- Ohrabivanje sveukupnog i balansirano razvoja i pripremanje pojedinca za aktivno građanstvo otvoreno prema svijetu.

- Nastavnici

- Pomaganje uključivanja što se tiče nastavnika, u proces donošenja odluka unutar škole, kroz obuku i druga sredstva.
- Poboljšavanje obrazovanja nastavnika, tako da oni mogu bolje razvijati među učenicima vrijednosti solidarnosti i tolerantnosti, i tako ih pripremati da spriječe i riješe konflikte na miran način, te da respektuju kulturnu različitost.
- Mijenjanje odnosa između nastavnika i učenika, da bi odgovorili evoluciji društva.
- Poboljšavanje korišćenja informacionih i komunikacionih tehnologija u obuci nastavnika i praktičnom radu u učionici.

Svakodnevni život u institucijama obrazovanja:

- Kreiranje klime tolerantnosti i uvažavanja u samoj školi, ohrabrujući razvijanje demokratske kulture.
- Omogućavanje načina za funkcionisanje škole u cilju ohrabrivanja učešća učenika u donošenju odluka.
- Predlaganje definicije projekata i aktivnosti za učenje.

Obrazovno istraživanje:

- Stimulisanje istraživanja koje ističe koncept učenja za zajednički život i implikacije u politiku i prakse.
- Promovisanje istraživanja o razvoju sadržaja i nastavnih metoda u odnosu na učenje za zajednički život.
- Stimulisanje komparativnih studija u pod-regionalnim, regionalnim i transregionalnim kontekstima.

19. Partnerstvo:

- Pošto obrazovanje nije jedini odgovor za učenje za zajednički život, njegovo poboljšavanje zahtijeva doprinos ne samo škole, nego i svih zainteresovanih učesnika. Ono zato utiče na uvođenje i ojačavanje istinskog partnerstva sa cijelim društvom: nastavnici, zajednice, porodice, ekonomski sektor, media, nevladine organizacije, i intelektualne i duhovne vlasti.
- Od partnerstva se takođe zahtijeva da uveća pristup i efektivnu upotrebu novih informativnih i komunikativnih tehnologija.

20. Učenje za zajednički život zahtijeva politiku za razvijanje doživotnog učenja, koja počinje sa ranim dječijim obrazovanjem.

D. MEĐUNARODNA SARADNJA

21. Razvijanje aktivnosti međunarodne saradnje u cilju poboljšavanja kvaliteta obrazovanje za učenje za zajednički život za sve, trebalo bi biti bazirano na šest glavnih principa:

- Ojačavanje funkcije IBE kao osmatračnice trendova, kao i njene uloge u razvijanju lako dostupnih banki podataka i informacionih sistema.
- Prikupljanje podataka obrazovnog istraživanja o razvoju sadržaja, preduzimanje komparativnih studija na pod-regionalnim i regionalnim nivoima, i njihova širenja po svijetu.

- Uspostavljanje mreža za saradnju na međunarodnim, regionalnim i pod-regionalnim nivoima, pomažući razmjenu iskustva i promovišući zajedničke projekte u cilju ojačavanja kapaciteta.
- Obuka osoba koje donose odluke, iz politike dijaloga, da bi se pomagalo definisanje zajedničkih ciljeva, potraga za konsenzusom i mobilizacija partnerstva.
- Eksperimentisanje sa novim modalitetima tehničke pomoći, obezbijeđenim od strane multilateralnih agencija za saradnju, u cilju naglašavanja ne samo saradnje između sjevera i juga, nego i saradnje između juga i juga.
- Ojačavanje partnerstva između UNESCO-a i drugih relevantnih međuvladinih organizacija.

E. ULOGA UNESC-a I NJEGOVIH SPECIJALIZOVANIH INSTITUTA

22. Zaključci četrdeset šeste sesije Međunarodne Konferencije za Obrazovanje u vezi su sa Generalnom Konferencijom Organizacije, u smislu da se mora uzeti u obzir proces razmatranja i pojačavanja, na kratke, srednje i duge staze, UNESCO-vog programa akcije, Međunarodnog Biroa za Obrazovanje i drugih specijalizovanih instituta sa gledišta poboljšavanja kvaliteta obrazovanja.

Preveo: Goran Terzić
Prevod je omogućio SEE ECN